

BSC I, SEMESTER – I
Course Category: Open Elective
Course Name: मराठी भाषेचे अंतरंग(OE)
Course Number: OE01
Course Code: N-OE-24-102
Course Credits:
मराठी भाषेचे अंतरंग

या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना,

Course Learning Outcomes

- १) भाषाविषयक अभिरुची निर्माण होईल .
- २) भाषेचा इतिहास भूगोल आणि परंपरांचा परिचय होईल.
- ३) मराठी भाषेतील विविध लेखन प्रकारांचा परिचय होईल.
- ४) भाषा वापराच्या आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या व तंत्रज्ञान आधारित साहित्य लेखनाचे कौशल्य अवगत होईल.

विभाग घटक / युनिट

(Module)

विभाग १ भाषा समाज आणि संस्कृती

- १) भाषा म्हणजे काय ?- गणेश देवी
- २) भाषा आणि संस्कृती - ना. गो.कालेलकर
- ३) भाषा अभिरुद्धीची सामाजिक दृष्टी - श्री. म. माटे
- ४) भाषेतून दिसणारी स्त्री - आशा मुंडले

विभाग २ भाषानुभव

- १) सोनियाचा दिवस- दिनेश माहुलकर
- २) राजकारणी लोकांची भाषा- ग.ह. प्रधान
- ३) भाषा आणि तंत्रज्ञान- विवेक सावंत
- ४) देहबोली- अंजली पेंडसे

साधन सूची -

- कालेलकर ना.गो.- भाषा इतिहास आणि भूगोल , मौज प्रकाशन गृह, मुंबई २०००
- २) देवी गणेश - साधना ,बालकुमार विशेषांक, सप्टेंबर ऑक्टोबर २०२३
- ३) माहुलकर दिनेश - भाषेचे आणि भाषाभ्यासाचे विकसन, वृद्धी , राज्य मराठी विकास संस्था मुंबई२०००
- ४) मुंडले आशा- भाषेतून दिसणारी स्त्री, साधना १५ ऑगस्ट १९७४
- ५) माटे श्री.म.- भाषा अभिरुद्धीची सामाजिक दृष्टी, साहित्यधारा १९४३
- ६) प्रधान ग. प्र. - राजकारणातील भाषा ,भाषा आणि जीवन , उन्हाळा १९८५

७) पेंडसे अंजली - देहबोली नीळकंठ प्रकाशन , पुणे

८) सावंत विवेक - मराठी भाषेच्या संवर्धनासाठी माहिती तंत्रविज्ञान , शिंदे रणधीर ,(संपा) साहित्य संस्कृती आणि भूमिका (कौतिकराव ठाले पाटील, गौरव ग्रंथ) शब्द पब्लिकेशन मुंबई२०२४

संदर्भ सूची -

१) काळे अंजली (संपा.) -निवडक भाषा आणि जीवन

२) कुलकर्णी म.बा. शब्दचर्चा, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे

३) गवळी अनिल- मराठी भाषा आज आणि उद्या, दर्या प्रकाशन, पुणे

४) पुंडे द.दि. - भयंकर सुंदर मराठी भाषा, मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई२००४

५) प्रधान ग.प्र. - राजकीय व्यक्तिमत्त्वे आणि त्यांची भाषा - साधना प्रकाशन, पुणे ,जुलै२००६

६) भाषा आणि जीवन - मराठी अभ्यास परिषद, पुणे

७) डहाके वसंत व इतर (संपा.) वैचारिक गद्य- शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर २०१०

८) शेख यास्मिन- मराठी शब्द लेखनकोश , हार्मिस प्रकाशन, पुणे

BSC. I, SEMESTER – II
Course Category: Open Elective
Course Name: साहित्याची रूपे (OE)
Course Number: OE02
Course Code: N-OE-24-102
Course Credits:
साहित्याची रूपे

या कोर्सच्या अध्ययनानंतर विद्यार्थ्यांना,

Course Learning Outcomes

- १) मराठी भाषेतील प्राचीन व आधुनिक मराठी साहित्यरचनांचा परिचय करून देणे.
- २) मराठीतील विविध साहित्यप्रकारांचा परिचय घडवून देणे.
- ३) साहित्यलेखन आणि वाचनविषयक विद्यार्थ्यांमध्ये अभिरुची निर्माण करणे .
- ४) आधुनिक तंत्रज्ञान आणि त्याच्या सहाय्याने निर्माण झालेल्या साहित्य रचनाप्रकारांचा परिचय करून देणे.

विभाग घटक / युनिट

(Module)

विभाग १ साहित्याची रूपे १

- १) निवडक गाथा- गाथासप्तशती अ) शतक ३ गाथा क्र ४, आरसा क्र १७, सन्मित्र क्र. ३०, चारुदत्त क्र ३५ विष व अमृता, क्र ५३ मृदंग.
- आ) शतक ४ गाथा क्र १२ गंधोदक, क्र ३६ पहारा, क्र ८० सत्पुरुष लक्षण, क्र ८७ पृथ्वीप्रदक्षिणा, क्र.९४अप्राप्य
- इ) शतक गाथा आणि क्र ६ बळीबंध, क्र १९ बोराचा गुच्छ, क्र २१ निवृत्ती, क्र. ३१ उन्मळून, क्र ३२ कोणासाठी
- २) दोन लीळा - १) लोणार कुंडी राजेया दर्शन...२) महादाइसा निर निरूपण...म्हाइंभट
- ३) शाहू महाराजांच्या शिक्षणविषयक चळवळी - आण्णासाहेब लढे
- ४) स्मशानातील सोनं - अण्णाभाऊ साठे

विभाग २ साहित्याची रूपे २

- १) शोध ईशान्य भारताचा- राजा शिरगुप्ते (रिपोर्ताज)
- २) रस्त्याचं ऋण - समीर गायकवाड (ब्लॉग लेखन)
- ३) मन संसारी लागत नाही- शर्मिष्ठा भोसले (अनुभवकथन)
- ४) भेटत गेलेले गांधीजी- अनिल अवचट (व्यक्तिचित्रण)

साधन ग्रंथ-

- १) अवचट अनिल- शिकविले ज्यांनी, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई
- २) गायकवाड समीर - रस्त्याचं ऋण, लोकसत्ता,दि १५ डिसेंबर २०१८
- ३) जोगळेकर सदाशिव (संपा.)- हाल सातवाहनाची गाथा सप्तशती, प्रसाद प्रकाशन, पुणे १९५६

४) डांगळे अर्जुन व इतर (संपा.) अण्णाभाऊ साठे, निवडक अण्णाभाऊ साठे, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई २०२३

५) भोसले शर्मिष्ठा - रिंगण , संत गोरा कुंभार, विशेषांक , आषाढी -जुलै २०१८

६) लड्डे अण्णासाहेब- श्रीमंत छत्रपती शाहू महाराज यांचे चरित्र, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

७) शिरगुप्पे राजा,- शोधयात्रा ईशान्य भारताची, साधना प्रकाशन , पुणे २०१२

संदर्भ ग्रंथ -

१) अवचट अनिल- स्वतःविषयी, मॅजेस्टिक प्रकाशन, पुणे

२) अवचट अनिल -निवडक अनिल अवचट, मॅजेस्टिक प्रकाशन, पुणे

३) कोलते वि.भि.- महानुभाव तत्वज्ञान ,राहुल प्रकाशन, छ.संभाजीनगर

४) गवळी अनिल- मराठी भाषा आज आणि उद्या, दर्या प्रकाशन, पुणे

५) गायकवाड समीर- झांभळ, मनोविकास प्रकाशन, पुणे २००२

६) गायकवाड समीर - खुलूस, रोहन प्रकाशन ,पुणे २०२२

७) पवार जयसिंगराव (संपा.) राजर्षी शाहू स्मारक ग्रंथ, महाराष्ट्र इतिहास प्रबोधिनी, कोल्हापूर

८) पाटील पद्मा - दिवाण बहादूर अण्णासाहेब लड्डे , श्रमिक प्रतिष्ठान, कोल्हापूर

९) रेवडकर ऐश्वर्या - विजापूर डायरी, साधना प्रकाशन , पुणे २०२१

१०) शिंदे रणधीर (संपा.)- अण्णाभाऊ साठे साहित्य -समीक्षा, श्रमिक प्रतिष्ठान, कोल्हापूर २०१०

११) शिरगुप्पे राजा -'न पेटलेले दिवे, साधना प्रकाशन, पुणे

१२) शिरगुप्पे राजा - शोधयात्रा ग्रामीण महाराष्ट्राची, साधना प्रकाशन, पुणे

१३) शेख यास्मिन - मराठी शब्द लेखनकोश , हार्मिस प्रकाशन, पुणे